

نام درس: جراحی عملی 3
 کد درس: 77775
 مقطع و رشته: دکتری عمومی دندانپزشکی
 تعداد واحد: کل: 2 واحد عملی
 پیش‌نیازها: جراحی دهان فک و صورت عملی 2
 هم‌نیازها: جراحی دهان فک و صورت نظری 3
 نام مدرس / مدرسین درس: دکتر هوشیار عباسی - دکتر امیر نجفی - دکتر زهتابیان - دکتر مرادی - دکتر محمدی
 نام استاد مسئول درس: دکتر عباسی
 محل آموزش: بخش جراحی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی و ویژه:

- جلسه ۱: تسلط بر آماده‌سازی بیمار و اصول کمک به جراح.
- جلسه ۲: انجام اکستراکشن دندان‌های قدامی با تکنیک‌های پایه.
- جلسه ۳: خارج کردن پرمولرهای بالا و پایین با ابزار مناسب.
- جلسه ۴: مدیریت ریسک‌ها در اکستراکشن مولرهای فک بالا.
- جلسه ۵: انجام اکستراکشن مولرهای فک پایین با دقت آناتومیک.
- جلسه ۶: استخراج ریشه‌های باقیمانده ساده و شکسته.
- جلسه ۷: مهارت در بخیه زدن و بستن زخم‌های جراحی.
- جلسه ۸: مدیریت فوریت‌های پزشکی و آموزش اصول Wiring.

هدف کلی سرفصل اول:

جلسه ۱: تسلط بر آماده‌سازی بیمار و اصول کمک به جراح

اهداف ویژه:

توانایی گرفتن تاریخچه پزشکی دقیق و شناسایی موارد حساسیت دارویی یا بیماری‌های زمینه‌ای.

مهارت در پوزیشن‌دهی صحیح بیمار روی صندلی دندانپزشکی و ایجاد محیط استریل.

تسلط بر اصول کمک به جراح (جذب خون، عبور ابزار و حمایت از سر بیمار) در حین عمل.

جلسه ۲: انجام اکستراکشن دندان‌های قدامی با تکنیک‌های پایه

اهداف ویژه:

تشخیص آناتومی ریشه و تاج دندان‌های قدامی برای انتخاب ابزار مناسب.

اجرای صحیح تکنیک‌های لورن (Leverage) و پیچشی (Rotary) بدون آسیب به استخوان مجاور.

توانایی استفاده صحیح از اکتومیک‌ها (Elevators) برای آزادسازی لیگامان پریودنتال.

جلسه ۳: خارج کردن پرمولرهای بالا و پایین با ابزار مناسب

اهداف ویژه:

تشخیص تفاوت‌های آناتومیک پرمولرها با دندان‌های قدامی و انتخاب فورسپس مناسب.

اجرای تکنیک‌های شکستن تاج (Sectioning) در صورت نیاز به دسترسی بهتر.

کنترل نیروی وارد شده برای جلوگیری از شکستگی غیرضروری ریشه.

جلسه ۴: مدیریت ریسک‌ها در اکستراکشن مولرهای فک بالا

اهداف ویژه:

مدیریت ریسک ورود دندان به سینوس در اکستراکشن مولرهای بالا و جلوگیری از آن.

استفاده صحیح از اکتومیک‌های بزرگ‌تر و نیروی کنترل‌شده در فضای محدود.

تشخیص مرزهای سینوس و استخوان نازک در رادیوگرافی قبل از عمل.

جلسه ۵: انجام اکستراکشن مولرهای فک پایین با دقت آناتومیک
اهداف ویژه:

تشخیص تراکم استخوان در فک پایین و استفاده از تکنیک‌های برداشتن استخوان محدود (Bone Removal).

محافظت از عصب نیش‌گون (Inferior Alveolar Nerve) در حین جراحی مولرهای پایین.

مدیریت ریشه‌های منحنی و متعدد مولرهای پایین با تکنیک‌های خاص.

جلسه ۶: استخراج ریشه‌های باقیمانده ساده و شکسته
اهداف ویژه:

تفسیر صحیح رادیوگرافی برای تعیین جهت شکستگی و محل ریشه باقیمانده.

مهارت در استفاده از اکتومیک‌های باریک و خاص برای گیر کردن زیر تاج شکسته.

جلوگیری از آسیب به بافت نرم و لثه اطراف در حین استخراج ریشه.

جلسه ۷: مهارت در بخیه زدن و بستن زخم‌های جراحی
اهداف ویژه:

تشخیص نوع زخم و انتخاب نخ مناسب (جذب‌شونده یا غیرجذب) و سایز سوزن.

اجرای صحیح انواع بخیه‌ها (ساده، ماتراس، دایره‌ای) برای بستن دقیق لبه‌های زخم.

رعایت اصول ایمنی در کار با سوزن و نخ برای جلوگیری از آسیب دست جراح یا دستیار.

جلسه ۸: مدیریت فوریت‌های پزشکی و آموزش اصول Wiring
اهداف ویژه:

تشخیص سریع علائم سنکوپ (غش)، آلرژی شدید یا خونریزی غیرقابل کنترل.

اجرای اقدامات اولیه و اورژانسی (مانند قرار دادن بیمار در پوزیشن تیلور) برای حفظ امنیت بیمار.

مهارت در عبور سیم از حلقه‌های دندانی (Ipsen loops) روی مدل دندانی برای تثبیت فک.

✚ شرح سرفصل های اصلی درس : جراحی عملی 3

عنوان سرفصل	نام مدرسین
جلسه ۱: آماده‌سازی بیمار و کمک به جراح	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۲: اکستراکشن دندان‌های قدامی	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۳: اکستراکشن پرمولرها	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۴: اکستراکشن مولرهای فک بالا	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۵: اکستراکشن مولرهای فک پایین	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۶: استخراج ریشه‌های باقیمانده	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۷: بخیه زدن و بستن زخم	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی
جلسه ۸: مدیریت فوریت‌ها و آموزش	دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی-دکتر محمدی

✚ برنامه کاری روزانه در بخش /فانتوم :

۱. سمینار و تئوری: ارائه مطالب علمی و توضیح اصول اولیه توسط استاد.
۲. نمایش عملی (Demonstration): انجام مرحله‌ای از کار توسط استاد یا دستیار برای آموزش تکنیک.
۳. کار عملی دانشجویان: اجرای مراحل درمان روی مدل یا بیمار توسط دانشجویان تحت نظارت.
۴. نقد و بررسی (Critique): بررسی کارهای انجام‌شده، رفع اشکالات و ارائه بازخورد.
۵. گزارش‌نویسی و تکمیل پرونده: ثبت مراحل درمان و نتایج در پرونده بیمار یا گزارش کلاسی.

روش‌های تدریس و رسانه‌های آموزشی:

- سخنرانی (Lecture)
- پنل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
- آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
- ارائه سمینار توسط دانشجو
- کار در کلینیک (Clinic)
- آموزش بر روی فانتوم (Phantom)
- گردش علمی (Field Trip)
- ایفای نقش (Role Play)
- استفاده از شبیه‌ساز (Simulator)
- سایر موارد:

رسانه‌های آموزشی:

- اسلاید (پاورپوینت)
- فیلم آموزشی
- پوستر
- ماکت
- مدل
- نمونه بیمار
- نرم‌افزار
- پمفلت
- جزوه
- سایر

نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- OSCE
- امتحان کتبی / شفاهی میان دوره / ترم
- پروژه
- تحقیق
- سمینار
- امتحان کتبی پایان دوره / ترم
- DOPS
- کوئیز

□ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت

□ سایر موارد :

توضیحات	درصد از نمره نهایی کل	انواع ارزشیابی	روش ارزشیابی	
	40درصد	ارزیابی مستمر حین کلاس، گزارش‌های عملی، مشارکت در سمینارها، و بازخورد لحظه‌ای استاد	تکوینی	1
	60درصد	آزمون کتبی پایان ترم (تئوری) و آزمون عملی پایانی (پروژه نهایی یا کیس کامل)	تراکمی	2

📌 منابع و مراجع آموزشی

□ منابع اصلی: Peterson LJ. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery.

□ Fonseca RJ. Oral and Maxillofacial Surgery

□

□ Pedersen GW. Oral Surgery

📌 قوانین و مقررات بخش:

حضور منظم از ساعت 9 تا 12 الزامی است.

پوشیدن روپوش تمیز، ماسک، گان و دستکش الزامی است.

رعایت آسپسی و ضدعفونی محیط بعد از هر کار بالینی ضروری است.

هر دانشجو موظف است حداقل دو بیمار در هفته درمان یا کمک کند.

غیبت بیش از ۲ جلسه موجب محرومیت از امتحان پایان دوره می‌شود.

رفتار حرفه‌ای با بیماران و همکاران در ارزشیابی لحاظ می‌شود

نام و امضای مدرس: دکتر عباسی-دکتر نجفی   نام و امضای مدیر گروه: دکتر عباسی   نام و امضای
مسئول EDO دانشکده: دکتر ندا مظفری
تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

پیوست 1:

جدول زمان بندی دوره/ترم آموزشی نیمسال دوم 1405-1404

نام مدرس / مدرسین	سرفصل دروس
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۱: آماده‌سازی بیمار و کمک به جراح
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۲: اکستراکشن دندان‌های قدامی
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۳: اکستراکشن پر مولرها
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۴: اکستراکشن مولرهای فک بالا
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۵: اکستراکشن مولرهای فک پایین
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۶: استخراج ریشه‌های باقیمانده
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۷: بخیه زدن و بستن زخم
دکتر هوشیار عباسی-دکتر امیرنجفی-دکترز هتابیان-دکتر مرادی- دکتر محمدی	جلسه ۸: مدیریت فوریت‌ها و آموزش

--	--

پیوست 2:

نمونه جدول بلوپرینت یا بودجه بندی سؤالات فصول یا جلسات درس جراحی عملی 3

تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری در کل آزمون			تعداد سؤالات	مدت زمان آموزش (ساعت)	عنوان سرفصل آموزشی	ردیف
حیطه مهارتی	حیطه نگرشی	حیطه شناختی				
2		1	3	3	جلسه ۱: آماده سازی بیمار و کمک به جراح	1
2		1	3	3	جلسه ۲: اکستراکشن دندان های قدامی	2
2		1	3	3	جلسه ۳: اکستراکشن پر مولرها	3
2		1	3	3	جلسه ۴: اکستراکشن مولرهای فک بالا	4
2		1	3	3	جلسه ۵: اکستراکشن مولرهای فک	5

2	مشخص بودن نام دانشکده و گروه آموزشی	0/5	
3	مشخص بودن زمان برگزاری دوره	0/5	
4	مشخص بودن تعریف دوره و پیش‌نیاز/هم‌نیاز	1	
5	مشخص بودن مدت دوره	0/5	
6	مشخص بودن اهداف کلی دوره	0/5	
7	مشخص بودن ساختار کلی دوره	2	
8	مشخص بودن شرح وظایف و Requirements دانشجویان	2	
9	مشخص بودن برنامه کاری بخش/روز	1	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده	2	
11	مشخص بودن مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک	4	
12	مشخص بودن شیوه‌های تدریس در دوره	1	
13	مشخص بودن نحوه و موارد ارزشیابی دوره	3	
14	ضمیمه بودن چک‌لیست ارزشیابی مهارتی	0/5	
15	مشخص بودن اصول و مقررات دوره	1	
	نمره نهایی	20	

پیشنهادها: